

Skolens plan for trygt og godt skolemiljø

Innhold

1. Skolens visjon/mål for et trygt og godt skolemiljø
2. Skolens felles forståelse og holdninger
3. Medvirkning
4. Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet
5. Årshjul
6. Skolens systematiske arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø
7. Skolens systematiske arbeid for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø
8. Håndtere brudd på retten til trygt og godt skolemiljø (§ 12-4/5)

Revidert: 18.03.2025

1. Skolens visjon/mål for et trygt og godt skolemiljø

Retten til eit trygt og godt skolemiljø (§ 12-2)

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.

Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig. (Overordnet del 2.1)

Elevens identitet og selvbylde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. (Overordnet del 3.)

Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Føler elevene seg utrygge, kan det hemme læring. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene. De ansatte på skolen, foreldre og foresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser.

Merk: Skolemiljø omfatter det fysiske miljøet, det psykososiale miljøet og læringsmiljøet.

1.1 Skolens visjon/mål for skolemiljøet.

Vår skole skal være preget av et godt psykososialt miljø, fritt for krenkelser. Svarttjern skole skal bidra til utvikling av grunnleggende holdninger som toleranse, samhold og sosiale ferdigheter. Vi skal vektlegge verdier som likeverd, mangfold og respekt. Vi vil legge vekt på gode relasjoner mellom elever og mellom ansatt – elev. Vi skal være tydelige voksne og samtidig møte elevene våre med varme. Våre elever skal føle seg inkludert og ivaretatt både faglig og sosialt. Våre elever skal føle seg trygge på skolen og vite at vi bryr oss om dem. Elever og foresatte som tar kontakt med oss skal bli tatt på alvor med sine opplevelser.

Skolens målsetting er et inkluderende skolemiljø som oppleves trygt og godt for alle og som er fritt for krenkelser. Dersom skolemiljøet oppleves som utrygt og ikke godt for noen av våre elever, ønsker vi å løse saken så fort som mulig.

I skolens hovedinngang henger "Svarttjernetreet", et kunstverk laget av elevene selv. Elevene plukket sitt eget blad og lagde et avtrykk av hvit leire. Deretter ble bladene dekorert med ulike farger og uttrykk.

Våre elever er forskjellige og har ulike forutsetninger, men alle skal oppleve at de er verdifulle og hører til på vår skole!

2. Skolens felles forståelse og holdninger

- 2.1** Krenkelser kan skje på ulike måter og komme til uttrykk som f.eks. rasisme, seksuell trakassering og andre hatefulle ytringer, knyttet til religion, livssyn, legning/leveform eller funksjonsevne.
- 2.2** Vi undersøker jevnlig om vi har en omforent forståelse av hva det betyr at vi har *nulltoleranse*, og hva vi legger i begrepet *krenkelser*.
- 2.3** Vi tror at alle elever vil lære og ønsker å være en del av fellesskapet. Vår grunnleggende elevtilnærming bygger på kunnskapsgrunnlaget i "traumesensitiv tilnærming".
- 2.4** Vår plan for et trygt og godt skolemiljø bygger på et fellesskapsorientert mobbesyn, jfr. Byrådssak 268/22.

Fellesskapsorientert mobbesyn:

«Mobbing av barn og unge er handlinger fra voksne og/eller barn og unge som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning.»

(Helgeland & Lund 2020)

- 2.5** Grunnleggende faktorer for et trygt og godt skolemiljø er omsorgsfull kontroll, relasjoner, hjem-skolesamarbeid, læreplanforståelse og vennskap/inkludering (se modell).

En viktig arena for å ivareta disse faktorene er klasserommet og i undervisningen. Vi må derfor ha et felles fokus på hva som skjer i klasserommet. Skolens ledelse legger stor vekt på gode strukturer for hjem-skolesamarbeid. Skolens profesjonsfellesskap jobber med og reflekterer over faktorene. De fem faktorene er brutt ned på individ-, klasse- og skolenivå under punkt 6 i denne planen.

3. Medvirkning

- 3.1. Elevene medvirker formelt gjennom klassens time og elevråd, men også gjennom løpende dialog og tilbakemeldinger i undervisningen.
- 3.2. Ansatte medvirker i planlegging og gjennomføring av tiltak gjennom plangruppe og team. Skolens årshjul er fast punkt på agendaen i alle plangruppemøter.
- 3.3. Skolen involverer AMU, FAU, Driftsstyret og SMU i arbeidet gjennom faste møter.
- 3.4. Skolen informerer ansatte, foresatte og elever om innholdet i kap. 12 gjennom faste elevrådsmøter, foreldremøter og personalmøter. I foreldremøter på førstetrinn er denne tematikken fast punkt på agendaen både før og etter skolestart. Fokuset i disse møtene er hvordan foresatte kan bidra i arbeidet med inkludering, og gjøre læringsmiljøet trygt og godt.

4. Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet

Ansatte evaluerer skolens årshjul gjennom plangruppa ved avslutning av skoleåret. Evalueringer av skolemiljøarbeidet framkommer av årshjulet. I plangruppa sitter representanter fra alle trinn på skolen og skolens ledelse. I forkant av evaluering i plangruppa skal elevrådet ha uttalt seg om hvordan de oppfatter skolemiljøet vårt. Ved behov kan evaluering av skolemiljøarbeidet løftes som en sak til profesjonsfellesskapet i plenum. Det er skolens ledelse som leder arbeidet.

5. Årshjul

Skolens årshjul viser all planlagt aktivitet gjennom et skoleår, for eksempel fellesskapende aktiviteter, temadager, elevarrangementer, arrangementer som inkluderer foresatte og samlinger. Planen viser hvordan vi jobber systematisk med skolemiljøet. Relevante elementer fra skolens årshjul er:

- *Regelmessige trivselsundersøkelser i alle klasser*
- *"Elevehalvtimen". Regelmessige dialogmøter mellom sosiallærer og kontaktlærer med evaluering av arbeidet med klasse miljø og status.*
- *Miljøskapende fellesarrangementer med vekt på mestring og inkludering (aktivitetsdager, fellessamlinger, "annerledesdager")*
- *Kunstutstilling og åpent bibliotek*
- *Elevråd*
- *Evalueringer av skolens arbeid for et trygt og godt skolemiljø i skolens rådsorgan.*

6. Skolens systematiske arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø

Et trygt og godt skolemiljø er mer enn fravær av mobbing. Vi skal derfor arbeide kontinuerlig for å fremme elevenes helse, inkludering, trivsel og læring.

- 6.1. Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på skolenivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig:

Skolen har en egen plan for sansemotoriske aktiviteter og struktur (RVTS). Skolens ledelse er ansvarlig for oppfølging av planen. Skolen har utarbeidet retningslinjer for inspeksjon. Ansvarlig for håndhevelse av retningslinjene er hver enkelt lærer/assistent.

Skolen har et møte for foreldre på 1.trinn med tema "trygt og godt skolemiljø. Dette møtet har vekt på foreldremedvirkning og involvering.

- 6.2. Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på klasse/trinn-nivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig:

Flere forebyggende aktiviteter på klassenivå framkommer av årshjulet, for eksempel bokuke, Operasjon "gullkosten" (ryddekampanjer), samarbeidsprosjekter (Lego League, vårutstilling). Lærerne skal vektlegge fellesskapende didaktikk som et eget element i undervisningsplanlegging. Vi har organisert skoleuken slik at det skal være enkelt å ha uteskole en dag i uka. Lekbasert læring vektlegges på de laveste trinnene. Det lages felles forpliktende klasseregler i alle klasser rettet mot utenforskap/mobbing.

Assistenten og læreren legger til rette for relasjonsfremmende aktiviteter i friminutt (ansvarlig: sosiallærer). Felles satsingsområder (for eksempel språkutviklende undervisning) med sikte på å øke elevens opplevelse av mestring.

- 6.3. Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på individnivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig:

Det gjennomføres faste elevsamtaler med lærer og samtaler med helsesykepleier og sosiallærer etter behov. Enkeltelever veiledes med tanke på strategier for konfliktløsning og å lære å stå i uenigheter. Lærerne underviser i temaet livsmestring med vekt på følelser og regulering, noe som kan ha betydning for enkeltelever. Helsesykepleier, kontaktlærer, sosiallærer gjennomfører nærværssamtaler med elever ved høyt fravær.

7. Skolens systematiske arbeid for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø

- 7.1. Rutiner skolen har for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø, og hvem som er ansvarlig:

Elevene stiller opp ute før undervisning og følger læreren sin til klasserommet. Assistenten hjelper elevene med av- og påkledning i garderoben. Skolen har utarbeidet retningslinjer og rutinebeskrivelser for inspeksjon og har god dekning i vårt uteområde. Vi fører elevfravær og har rutiner for oppfølging ved høyt fravær (rundskriv på Intranett).

- 7.2. Beskrivelse av hvordan skolen skaffer seg oversikt over særskilt sårbare elever:

Vi har et tett samarbeid med barnehagene og vet mye om enkeltelever før de blir elever hos oss. Skolen har nært samarbeid med forebyggende enhet i Bydel Grorud. Det innebærer stedsbaserte tjenester og samarbeid med forebyggende barnevern, skolelos,

miljøterapeut, utekontakt og familieveileder. Skolen har et eget "skolehelseteam" mellom sosiallærer og Helsesykepleier som drøfter elevsaker på individnivå.

Vi bruker "elevhalvtime" (samtale sosiallærer – lærer) for å fange opp særlig sårbare elever. Skolen har faste møter mellom sosiallærer og skolens ledelse (sos.ped-møter) hvor vi gjennomgår alle elever som har, eller trenger særlig oppfølging/fokus. Vi har innført skriftlige rutiner for å dokumentere hendelser der det er utøvd vold mellom elever. Disse sakene tas opp i sos-ped.møtet.

7.3. Skolens systematiske arbeid med å følge med på skolemiljøet (første delplikt 12-4):

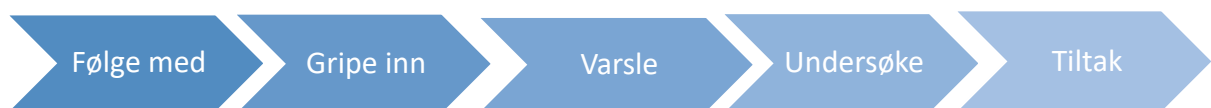
Det gjennomføres regelmessige trivselsundersøkelser i alle klasser gjennom skoleåret. Undersøkelsen er designet slik at lærer får god oversikt over hvordan elevene opplever sin skolehverdag. Resultatene drøftes med skolens ledelse. Lærer har oppfølgingssamtaler med elever der det er behov. Disse undersøkelsene er i tillegg til UDE sin årlige trivselsundersøkelse.

Kontaktlærer gjennomfører individuelle elevsamtaler to ganger i året og det avholdes utviklingssamtaler som tar opp spørsmål om elevens opplevelse av trivsel og skolemiljø.

8. Håndtere brudd på retten til trygt og godt skolemiljø (§ 12-4/5)

Skolens aktivitetsplikt

5 delplikter:

8.1. Ledelsen sikrer at ansatte har en felles forståelse av hva som utløser aktivitetspliktene 2-5 i planleggingsuka før skolestart.

8.2. Skolens rutiner for å gripe inn + hvordan man dokumenterer: (*Rundskriv*)

Skolen har rutiner for å sikre at alle ansatte er kjent med plikten til å "gripe inn". Dette gjøres hovedsakelig i løpet av planuka ved oppstart av skoleåret. Lærerne drøfter hvor grensene går og hvordan man griper inn.

I de tilfellene der det er grepet inn fysisk, skal det fylles ut et skjema (vold elev – elev, fysisk inngripen av voksen ovenfor elev).

8.3. Skolens rutiner for å varsle (rektor + skoleeier) + hvordan man dokumenterer: (*Rundskriv*)

Alle ansatte er orientert om varslingsplikten. Vi varsler muntlig eller skriftlig til skolens ledelse eller sosiallærer. Den som mottar et varsel, må bringe det videre til rektor. Det må meldes i fra

- o umiddelbart når det er alvorlige saker (særlig voldelige/integritetskrenkende).
- o straks når en som arbeider på skolen, kan ha krenket en elev.
- o snarest eller raskt i alle andre tilfeller (samme skoledag, eller på morgenen dagen etterpå)

8.4. Skolens rutiner for å undersøke + hvordan man dokumenterer: (*Rundskriv*)

Eleven: I skolens undersøkelse skal eleven høres. Samtalen bør gjennomføres av noen som kjenner eleven godt og som har en trygg relasjon til eleven. Formålet med samtalen er ikke å framskaffe bevis, men å få fram elevens egen opplevelse av situasjonen og bakgrunnen for denne.

Foresatte: Det er viktig at foresatte kontaktes og uttaler seg om saken.

Voksne på skolen: Voksne på skolen må uttale seg på bakgrunn av daglig observasjon og kjennskap til den eleven det gjelder, men også evt. andre involverte elever.

Vi vurderer fra sak til sak om det er nødvendig med andre undersøkelser, for eksempel samtaler med andre elever, observasjoner i klasserom/friminutt, sosiogram osv.

Dokumentasjon av undersøkelsen framkommer av aktivitetsplanen. Det skal skrives referat fra møter med foresatte.

8.5. Skolens rutiner for å utarbeide tiltak til aktivitetsplan/tiltaksplan: (*Rundskriv*)

Aktivitetsplanen lages i samarbeid med foresatte og skrives av sosiallærer. Det lages tiltak på skole-, klasse- og individnivå. Planen justeres dersom foresatte har kommentarer i etterkant.

8.6. Beskrivelse av hvordan skolen jobber med gjenopprettende prosesser når tilliten er brutt mellom elev-elev, lærer-elev, skole-foresatte:

Tillit skapes i en relasjon som er preget av anerkjennende holdninger, ord og handlinger.

Gjenopprettende prosesser kan ta tid. Forutsetninger for gjenopprettende samtaler er at

- hendelsene eleven opplever som krenkende er stoppet
- det er tydelig kommunisert at krenkelsen ikke vil gjenta seg
- eleven har fått erfaringer med at krenkelsen ikke har gjentatt seg
- skolen anerkjenner elevens opplevelse av krenkelse, og kommuniserer dette tydelig til eleven

8.7. Skolens rutiner for å følge opp og evaluere igangsatte tiltak:

Vi har faste møter (sos.ped.-møter) mellom sosiallærer og ledelse hvor vi gjennomgår og sjekker status og tiltak i alle saker med igangsatt aktivitetsplan.

Skolen inviterer foresatte til et evalueringsmøte minimum fire uker etter opprettelse av aktivitetsplan, for å felles vurdere om tiltakene har vært tilstrekkelige eller om det må gjøres justeringer. Sammen med foresatte blir vi enige om planen skal avsluttes, videreføres eller justeres.